

Dosarul nr.4r-4319/23
Nr. 4-22111814-02-4r-08112023

D E C I Z I E

12 aprilie 2024

municipiul Chișinău

Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău

Având în componența sa:

Președintele de ședință, judecător
judecători

Spoială Alexandru
Băbălău Denis și Chiroșca Igor

a examinat, în ordine de recurs, fără prezența părților la proces, recursul agentului constator împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) nr.5r-4962/2022 din 28 iulie 2023.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

în procedura instanței de fond, din 02.08.2022 până la 28.07.2023;

în procedura Curții de Apel Chișinău din 08.11.2023 până la 12.04.2024.

Verificând legalitatea hotărârii atacate, pe baza materialelor din dosar, în contextul motivelor invocate de recurent, Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău,-

A C O N S T A T A T:

1. La data de 27 iulie 2022, avocatul Bolboceanu Ana, în interesele persoanei în privința căreia a fost pornit procesul contravențional Răileanu Adela, a depus contestație împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție nr. ***** și deciziei agentului constator din 24 iunie 2022 în baza art. 365⁵ Cod contravențional.

În susținerea contestației a indicat că, procesul-verbal cu privire la contravenție nr. ***** din 24 iunie 2022 a fost adus la cunoștință în copie la data de 13 iulie 2022. Avocatul Bolboceanu Ana în interesele persoanei în privința căreia a fost pornit procesul contravențional Răileanu Adela, a precizat că la data de 09 mai 2022, cu ocazia sărbătorii tradiționale - Ziua Victoriei și a comemorării eroilor căzuți pentru Independența Patriei (declarată prin Hotărârea Sovietului Suprem al Republicii Sovietice Socialiste Moldovenești cu privire la zilele comemorative, zilele de sărbătoare și la zilele de odihnă în Republica Moldova, nr. 433 din 26-12-1990), deputatul a participat la marșul organizat în centrul capitalei cu acest prilej.

Avocatul concretizează că ulterior, Răileanu Adela a fost atrasă la răspundere contravențională pentru fapta stabilită la art. 365⁵ Cod contravențional, încălcarea drepturilor cetățenilor prin răspândirea atributelor și simbolurilor general cunoscute ce sunt utilizate în contextul unor acțiuni de agresiune militară, crime de război sau crime împotriva umanității, precum și al propagandei sau glorificării acestor acțiuni, care prevede „Confecționarea, vânzarea, răspândirea, deținerea în vederea răspândirii și utilizarea în public a atributelor și simbolurilor general cunoscute ce sunt utilizate în

contextul unor acțiuni de agresiune militară, crime de război sau crime împotriva umanității, precum și al propagandei sau glorificării acestor acțiuni, se sancționează cu amendă de la 90 la 180 de unități convenționale aplicată persoanei fizice sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 30 la 60 de ore, cu amendă de la 180 la 360 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 360 la 600 de unități convenționale aplicată persoanei juridice”. Cu decizia agentului constator și procesul-verbal emis nu este de acord.

2. Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Buiucani nr. 5r-4962/2022 din 28 iulie 2023, a fost admisă contestația depusă de către avocatul Bolboceanu Ana în interesele persoanei în privința căreia a fost pornit procesul contravențional, Răileanu Adela, a.n. *****, IDNP: *****, domiciliată în *****, împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție nr. ***** și deciziei agentului constator din 24 iunie 2022 în baza art. 365⁵ Cod contravențional. S-a declarat nul procesul-verbal cu privire la contravenție nr. ***** și decizia agentului constator de sancționare din 24 iunie 2022, prin care Răileanu Adela a fost recunoscută vinovată și sancționată în baza art. 365⁵ Cod contravențional, cu încetarea procesului contravențional pornit în privința lui Răileanu Adela.

3. Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, agentul constator a declarat recurs prin care solicită, admiterea recursului, casarea hotărârii Judecătoriei Chișinău sediul Buiucani nr. 5r-4962/2022 din 28 iulie 2023, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie restituit dosarul la rejudecare în aceeași instanță într-un alt complet de judecată.

În motivarea recursului s-a indicat că, în ședința de judecată, nu s-a luat în considerație toate probele acumulate în cadrul constatării încălcării admise de către contravenientul cet. Răileanu Adela, iar conform art. 425, alin. (1) Cod contravențional al R. Moldova, probele sînt elemente de fapt, dobândite în modul stabilit de prezentul cod, care servesc la constatarea existenței sau inexistenței contravenției, la identificarea făptuitorului, la constatarea vinovăției și la cunoașterea altor circumstanțe importante pentru justa soluționare a cauzei. Afirmă agentul constator că fiind pronunțată hotărîrea probele nu au fost apreciate de către instanța de judecată din punct de vedere a coroborării lor și nu le-a dat o apreciere corectă când a anulat procesul-verbal cu privire la contravenție întocmit în privința cet. Răileanu Adela în baza art. 365⁵, Cod contravențional „Confecționarea, vânzarea, răspândirea, deținerea în vederea răspândirii și utilizarea în public a atributelor și simbolurilor general cunoscute ce sunt utilizate în contextul unor acțiuni de agresiune militară, crime de război sau crime împotriva umanității, precum și al propagandei sau glorificării acestor acțiuni”, totodată instanța s-a expus că agentul constator a încălcat procedura și urma să încuviințeze prealabil Parlamentul, iar după constatarea faptei incriminate, să remită materialele pentru examinare în fond în instanța de judecată ceea ce contravine prevederilor art. 70 din Constituția R. Moldova, care prevede expres cazurile când urmează a fi încuviințat Parlamentul, la fel potrivit art.

400 Cod contravențional, competența de constatarea și examinarea contravenției prevăzută de art. 365⁵ Cod contravențional, îi revine Ministerului Afacerilor Interne și nu instanței de judecată. Menționează că agentul constator a emis o decizie corectă, respectând procedura legală stabilită, întrucât prin faptul întocmirii în privința cet. Răileanu Adela a procesului-verbal cu privire la contravenție cu seria și numărul ***** din 24.06.2022, aceasta nu a fost reținută, arestată, percheziționată sau trimisă în judecată iar toate drepturile procesuale inclusiv la procedura de citare au fost respectate, iar aceste împrejurări și circumstanțe nu au fost apreciate la justa valoare de către instanța de judecată, fiind admisă contestația contravenientului, încetând decizia în privința acestuia. Opinează recurentul că instanța de judecată a pronunțat o hotărâre care este contrară legii, de aceea ea urmează a fi casată, cu remiterea cauzei la rejudecare.

4. În conform art.471 alin.(1) alin.(1) Codul contravențional, recursul se judecă de un complet din 3 judecători, fără prezența părților.

Fiind notificate de către instanța de recurs părțile la proces, în conformitate cu art.471 alin.(2) Cod Contravențional, agentul constator, avocatul și contravenientul au fost înștiințați legal despre data examinării recursului și despre faptul că sunt în drept să depună referințe, completări la cererea de recurs, sau alte cereri/demersuri, însă acestea trebuie să parvină la instanța de recurs, cu cel puțin 1 (una) zile înainte de data ședinței de judecată. Deci, cauza contravențională se va examina în lipsa părților în procedură scrisă.

Prin referința depusă la data de 04.03.2024 de către avocatul Bolboceanu Ana în interesele contravenientei Răileanu Ana, s-a solicitat respingerea ca nefondat recursul declarat de agentul constator din cadrul Inspectoratului de Poliție Buiucani, Nohailic Ștefan, împotriva hotărârii Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani din 28 iulie 2023, adoptată în cauza contravențională în privința lui Răileanu Adela în comiterea contravenției prevăzută de art. 365⁵ Cod contravențional, și menținerea hotărârii fără modificări. Consideră că prima instanță a dat o apreciere corectă probelor administrate și a adoptat o hotărâre întemeiată, iar cererea de recurs depusă de către agentul constator împotriva hotărârii nr. 5r-4962/2022 este neîntemeiată. Afirmă că după cum reiese din materialele dosarului contravențional, Răileanu Adela nu a purtat panglica bicoloră negru-portocaliu în contextul comemorării Zilei Victoriei și nu a utilizat această panglică în susținerea agresiunii militare și al propagandei, așa cum a fost invocat în procesul-verbal cu privire la contravenție contestat, or, careva probe sau informații nu au fost prezentate de către agentul constator în susținerea învinuirii aduse. Adela Răileanu a participat în ziua de 09 mai 2023 la marșul consacrat evenimentului cu genericul „Ziua Victoriei”, nu a utilizat în public atribute (benzi și/sau panglice colorate/de conștientizare (banda bicoloră negru-portocaliu) general cunoscute ce sunt utilizate în contextul unor acțiuni de agresiune militară, crime de război sau crime împotriva umanității, precum și al propagandei sau glorificării acestor acțiuni, ci a purtat la piept un accesoriu confecționat manual și care era asortat

cu costumul. Acest fapt nu este interzis de legislație, și mai mult nu este asociat/general cunoscute ce sunt utilizate în contextul unor acțiuni de agresiune militară, crime de război sau crime împotriva umanității, precum și al propagandei sau glorificării acestor acțiuni. Consideră că, procesul-verbal cu privire la contravenție nu corespunde rigorilor art. 443 Cod contravențional, fapt ce condiționează nulitatea acestuia. Agentul constatator a întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție și a aplicat sancțiunea contravențională doar în baza propriilor presupuneri, nefiind prezentate careva probe care să demonstreze prezența în acțiunile lui Răileanu Adela a elementelor constative ale componenței de contravenție stabilite la art.365⁵ din Codul contravențional. Din contra, sunt anexate probe (fotografii) din care este evident că contravenienta purta un accesoriu și nu banda bicoloră. Totodată afirmă că agentul constatator, fără a asigura procedura de citare, fără a comunica esența celor încriminate, fără a audia persoana, fără a-i explica și prezenta drepturile a întocmit un proces verbal cu privire la o faptă fără a fi demonstrată vinovăția.

5. *Deliberând asupra motivelor invocate în recurs, verificând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, pe baza probelor administrate și cercetate de prima instanță, Colegiul penal ajunge la concluzia că recursul declarat de agentul constatator împotriva hotărârii Judecătorei Chișinău sediul Buiucani nr. 5r-4962/2022 din 28 iulie 2023, este fondat și urmează a fi admis din următoarele considerente.*

6. În conformitate cu prevederile art.473 alin.(1) pct.2) lit. c) Codul contravențional, după examinarea recursului, instanța de recurs admite recursul, casând hotărârea atacată, parțial sau integral, și dispune rejudecarea cauzei în primă instanță dacă este necesară administrarea de probe suplimentare, dacă a constatat încălcări ale normelor de procedură privind formarea completului instanței de judecată, privind citarea obligatorie a părților, privind respectarea dreptului la apărare și a dreptului la interpret, precum și dacă a constatat încălcări ale prevederilor art.33-35 din Codul de procedură penală aplicate corespunzător

În corespundere cu prevederile art.440 alin.(1) Cod Contravențional, constatarea faptei contravenționale înseamnă activitatea, desfășurată de agentul constatator, de colectare și de administrare a probelor privind existența contravenției, de încheiere a procesului-verbal cu privire la contravenție, de aplicare a sancțiunii contravenționale sau de trimitere, a dosarului, după caz, funcționarului abilitat să examineze cauza contravențională, din cadrul autorității din care face parte agentul constatator, în instanța de judecată sau în alt organ spre soluționare.

Conform prevederilor art.442 alin.(1) Cod Contravențional, procesul-verbal cu privire la contravenție este un act prin care se individualizează fapta ilicită și se identifică făptuitorul. Procesul-verbal se încheie de agentul constatator pe baza constatărilor personale și a probelor acumulate, în prezența făptuitorului sau în absența lui. Astfel, calificarea faptei constituie stabilirea caracterului acesteia,

încadrarea în textul de lege care o prevede și o sancționează și determinarea în fapta comisă, a condițiilor cerute de norma de incriminare pentru existența acestei fapte.

Este de menționat că, la judecarea cauzei instanța de fond nu a ținut cont de cerințele art.458 Cod contravențional, care prevede că, la examinarea cauzei contravenționale instanța de judecată este obligată să determine caracterul veridic al contravenției imputate, existența cauzelor care înlătură caracterul contravențional al faptei, vinovăția persoanei precum și alte circumstanțe ce au importanță la examinarea cauzei, adică să examineze cauza sub toate aspectele, complet și obiectiv cu respectarea dreptului la un proces echitabil și la apărare.

7. În fapt, Colegiul penal constată că, potrivit procesului-verbal cu privire la contravenție nr. ***** din 24 iunie 2022, Răileanu Adela este învinuită în faptul, că la data de 09 mai 2022, ora 10:00, în mun. Chișinău, Piața Marii Adunări Naționale, 1, a utilizat în public panglica colorată, de conștientizare (bandă bicoloră negru-portocaliu) ce prezintă atribut, simbol general cunoscut ca fiind utilizat în contextul unor agresiuni militare, crime de război sau crime împotriva umanității, precum și al propagandei sau glorificării acestor acțiuni, ignorând prevederile art. 1 lit. b) al Legii nr. 54 din 21 februarie 2003, privind contracararea activității extremiste, prin ce a comis contravenția prevăzută de art. 365⁵ Cod contravențional. Potrivit deciziei de sancționare a agentului constatator din 24 iunie 2022, lui Răileanu Adela i-a fost aplicată pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 180 unități convenționale, echivalentul a 9000 lei.

Iar, instanța de fond, concluzionând că agentul constatator a întocmit procesul verbal cu privire la contravenție din 24.06.2022 în lipsa contravenientei, precum și cu încălcarea competenței a anulat procesul verbal cu privire la contravenție și încetat procesul contravențional, intentat în privința lui Răileanu Adela.

8. Astfel, Colegiul penal conchide că instanța de fond nu a dat o apreciere cumulului de probe și nu a ținut cont de cerințele art.457-458 Codul contravențional, care prevăd examinarea contravenției sub toate aspectele, complet și obiectiv, clarificând circumstanțele ce au importanță pentru soluționarea justă a cauzei.

Colegiul penal menționează că, instanța de fond a examinat cauza superficial, iar la baza hotărârii adoptate a pus doar interesele făptuitorului Răileanu Adela, neglijând faptul că la materialele cauzei contravenționale au fost anexate un șir de probe, cum ar fi: procesul verbal cu privire la contravenție din 24.06.2022, raportul privind înregistrarea contravenției din 10.05.2022, proces verbal privind actele constatate din 09.05.2022, proces verbal de ridicare a obiectelor și documentelor din 10.05.2022, ordonanță de ridicare din 10.05.2022, proces verbal de examinare din 10.05.2022 raporturile inspectorilor de poliție, imaginile foto anexate la materialele cauzei contravenționale precum și cele video, citațiile expediate contravenientei, cărora instanța de fond nu le-a acordat importanța necesară. De asemenea, fiind examinate materialele cauzei, inclusiv imaginile foto/video, au fost identificate mai multe persoane participante la evenimentul menționat inclusiv și Răileanu Adela.

Respectiv, potrivit prevederilor art.458 alin.(1) Codul contravențional, examinând cauza contravențională, instanța de judecată este obligată să determine: a) caracterul veridic al contravenției imputate; b) existența cauzelor care înlătură caracterul contravențional al faptei; c) vinovăția persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional; d) existența circumstanțelor atenuante și/sau agravante; e) necesitatea sancționării și, după caz, caracterul sancțiunii contravenționale; f) alte aspecte importante pentru soluționarea justă a cauzei.

9. În consecință, Colegiul penal a reținut că instanța de fond a examinat cauza în mod superficial și unilateral, fără a da o apreciere obiectivă probelor din dosar, adică prezenței sau lipsei probelor anexate la materialele cauzei pentru confirmarea vinovăției contravenientei.

În această ordine de idei, reieșind din raționamentele expuse, instanța de recurs consideră că instanța de fond în mod nejustificat și pripit a purces la încetarea procesului contravențional, admitând contestația și anulând procesul verbal cu privire la contravenție din motive formale. Totodată, Colegiul reține că, judecătorii trebuie să aplice prevederile din Codul de procedură penală și să constate, în fiecare caz particular, dacă lipsa unei mențiuni în procesul-verbal nu poate fi înlăturată decât prin anularea procesului-verbal de constatare a contravenției sau dacă aceasta poate fi acoperită (confirmată) de către instanța de judecată (Hotărârea Curții Constituționale nr.32 din 29.11.2018, §45).

10. Prin urmare, Colegiul consideră eronată și pripită concluzia primei instanțe, precum că, procesul verbal cu privire la contravenție întocmit în lipsa contravenientei ar constitui un motiv de nulitate, or, instanța de recurs atestă că acest fapt nu pune la îndoială temeinicia și legalitatea procesului-verbal cu privire la contravenție și nu influențează în mod decisiv fondul cauzei. Mai mult, instanța de recurs atestă că, instanța de fond urma să constate dacă, mențiunile date pun la îndoială temeinicia și legalitatea procesului-verbal cu privire la contravenție și influențează în mod decisiv fondul cauzei.

Reieșind din constatările primei instanțe, Colegiul Penal conchide că, hotărârea primei instanțe este bazată pe argumente superficiale nefiind dat un răspuns cert privind temeiul de declarare a nulității procesului-verbal cu privire la contravenție seria/nr. ***** din 24.06.2022, întocmit de către agentul constator, Nohailic Ștefan, în privința cet. Răileanu Adela în baza art. 365⁵ din Codul contravențional. Or, instanța de fond a expus circumstanțele de fapt ale cauzei fără a da o apreciere acțiunilor și probelor prezentate de către agentul constator, ba mai mult o simplă invocare a prevederilor legale nu constituie o hotărâre motivată prin prisma art.462 Cod Contravențional.

În acest context Colegiul Penal reține, că prima instanță a adoptat o hotărâre nemotivată, iar temeiurile indicate în hotărârea respectivă privind anularea procesului-verbal cu privire la contravenție seria/nr. ***** din 24.06.2022, întocmit de către agentul constator, Nohailic Ștefan, în privința cet. Răileanu Adela în baza art. 365⁵

din Codul contravențional, vin în contradicție cu materialele cauzei și circumstanțele stabilite la caz.

Colegiul Penal conchide că, în speța dedusă judecării prima instanță deși își întemeiază concluzia în temeiul prevederilor art.443 și 445 Cod Contravențional, emite o hotărâre nemotivată prin prisma prevederilor legale enunțate, totodată neluând în considerare explicațiile Deciziei Curții Constituționale privind excepția de neconstituționalitate a articolelor 445 și 461 din Codul contravențional (nulitatea procesului-verbal cu privire la contravenție) (Sesizarea nr.158g/2018) nr. 32 din 29.11.2018 (în vigoare 29.11.2018). Or, Colegiul penal constată la caz că prima instanță la examinarea pricinii respective, nu a luat în considerare că, lipsa unor mențiuni din procesul-verbal contravențional nu poate duce la nulitate absolută. Articolul 445 din Codul Contravențional, care prevede nulitatea procesului-verbal cu privire la contravenție în cazul neconsemnării în acesta a datelor și faptelor indicate la art.443 din Codul Contravențional a fost declarat neconstituțional.

Astfel, Colegiul penal conchide că instanța de fond la cercetarea materialului probator nu a dat nici o apreciere a probelor prin coroborarea reciprocă a acestora, precum și nu a luat în considerare faptul că procesul verbal cu privire la contravenție *seria/nr. ***** din 24.06.2022, a fost întocmit în lipsa persoanei în privința căreia a fost intentat proces contravențional*, or sub aspectul celor relatate, Colegiul notează că, instanța de judecată nu a stabilit că, în procesul verbal este prezentă semnătura un martorului asistent cu indicarea datelor acestuia.

Subsidiar, Colegiul penal lecturând textul hotărârii recurate, în raport cu circumstanțele faptice stabilite mai sus și ținând cont de prevederile legale aplicabile în speță, reține că instanța de fond a constatat eronat că contravenientei Răileanu Adela nu i-au fost aduse la cunoștință drepturile sale procedurale în special dreptul de a fi informat despre învinuirea adusă într-o limbă pe care o cunoaște, dreptul la apărare și dreptul la egalitatea armelor, or conform materialelor anexate la dosar în procesul-verbal din 24.06.2022 este cert faptul că cet. Răileanu Adela a fost citată pentru a se prezenta la Inspectoratul de Poliție Buiucani , pentru a fi audiat în calitate de persoană în privința căreia a fost pornit procesul contravențional, însă din motive necunoscute nu s-a prezentat.

Potrivit art.400 alin.(1) Cod contravențional, contravențiile prevăzute la art.47, art.481 alin.(5), art.49, 50, 52, 54 69–71, 73, 76¹, art.77 alin.(8), art.77², 78, art.79 alin.(1), (2), (4), art.80¹, 85–87, 89–91, art.91¹ alin.(13)–(18) și (20), art.96, 99–104, 105–107, art.115 alin.(3), art.157 alin.(4), (6)–(10), art.158 alin.(1) și (2), art.176, 180¹ art.197 alin.(1)–(4), (9), (11)–(13), (15), (16), (22), art.201–203, 205, 209, 220, 221, 222–226, 228–236–243, 245, art.263 alin.(1), art.263¹, 267, art. 273 pct. 17) și 18), art.277 alin.(1), (4) și (7), 283, art.286 alin.(3), art.287³, 289¹, 321, 325, 326 alin. (2)–(6), 331, 332, 332¹, 338–341, 346, art.349 alin.(1), art. 350, 350², 354–357, 359–362, art.364 alin.(2),(5), (9) și art.365, 365³ și 365⁵ *se constată și se examinează de către politie*.

Având în vedere faptul că în cadrul examinării materialelor cauzei, s-a stabilit că, la evenimentul menționat mai mulți deputați în Parlamentul R. Moldova, inclusiv Răileanu Adela, au utilizat panglica bicoloră fapt interzis prin lege, materialele cauzei au fost remise în adresa Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și cauze Speciale, prin scrisoare de însoțire cu numărul de ieșire 34/20/5-7207 din 10 mai 2022, pentru examinare și decizie.

Prin scrisoarea Procurorului-șef interimar al Secției proceduri non-penale și implementare CEDO, Gavriliță Oleg, nr. 18-125/22-510 din 17 mai 2022, instituția informează că Procurorul General adresează cerere către Președintele Parlamentului cu privire la ridicarea imunității deputatului, doar în cazurile de reținere, arest, percheziție sau trimitere în judecată fiind restituite materialele cauzei pentru examinare și decizie prin prisma art. 365⁵, 400 Codul contravențional.

11. Conducându-se de prevederile art.473, 474 Codul contravențional, Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău, -

DECIDE:

Se admite recursul declarat de agentul constatator, casează hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) nr.5r-4962/2022 din 28 iulie 2023, cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecător

Spoială Alexandru

judecător

Băbălău Denis

judecător

Chiroșca Igor